

ת"פ 41762/12/20 - מדינת ישראל נגד אנס גרדלי

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 41762-12-20 מדינת ישראל נ' גרדלי(עצור/אסיר בפיקוח)

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא דיאנה סלע

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם אנס גרדלי

החלטה

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו החזקה, נשיאה והובלה של נשק - לפי סעיפים 144(א) רישא + 144(ב) רישא + 144(ג)(3) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

העובדות המפורטות בכתב האישום הן כדלהלן:

א. הנאשם המתגורר בכפר יאסיף, נהג בתאריך 2/12/20 בשעה 23:40 או בסמוך לכך, ברכב מסוג הונדה מ.ר. 75-880-67 שבבעלותו (להלן: הרכב) ביישוב אבו סנאן (להלן: היישוב). במהלך נסיעתו ביישוב, נשא הנאשם והוביל ברכבו, מטען חבלה פירוטכני מאולתר (להלן: המטען) החסר אמצעי יזימה.

המטען הורכב מחיבור שתי פחיות משקה עשויות מתכת באמצעות סרט הדבקה שחור לכדי מיכל שהכיל אבק שריפה, אשר בין מרכיביו דיפאניל וחומר נפץ מסוג ניטרוגליצרין. כמו כן הכיל המטען 5 קליעים של כדורי נשק קל מסוג 5.56 ותרמיל של נשק קל מסוג 5.56 (להלן: הנשק). המטען היה ללא אמצעי יזימה, כאשר אמצעי היזימה הנחוץ להפעלתו או התפוצצותו הוא פתיל הדלקה, זיקוק עוגה או נפץ חבלה.

בכוחו של הנשק לגרום לנזק בעת הפעלתו או התפוצצותו שחומרתו נעה החל מגרימת צפצופים באוזניים, פציעות שטחיות, כוויות ועד לרמה של קטיעת איבר.

ב. בהמשך לאמור לעיל, במהלך חיפוש שנערך ברכב על ידי המשטרה, אותר הנשק בתוך שקית בחלקו האחורי של מושב הנהג שברכב.

ג. במעשיו המתוארים לעיל החזיק, נשא והוביל הנאשם נשק, בלא רשות על פי דין להחזקתו, נשיאתו והובלתו.

2. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום וטען כי הוא לא ידע שהוא מחזיק ומוביל חפץ המתואר בסעיף 2 לכתב האישום, ובמקביל כפר בעובדה שמדובר במטען או בנשק. הנאשם כפר בעובדות סעיף 4 לכתב האישום, וטען כי החיפוש שנעשה ברכב היה חיפוש לא חוקי.

3. נוכח כפירתו של הנאשם החל בית המשפט בשמיעת ראיות בתיק.

ההגנה ויתרה על מרבית עדי התביעה, וביקשה לחקור רק מקצתם בחקירה נגדית.

א. פקד ד"ר רינת בליצקי רוזין, מומחית לזיהוי חומרים במעבדת חומרי נפץ וחקירת הצתות במחלקה לזיהוי פלילי במטה הארצי בירושלים (להלן: המומחית או ד"ר בליצקי רוזין), ערכה חוות דעת ביום 8/12/20, לאחר שבדקה את שקית המוצגים שהובאה לפניה ומצאה כי **"המוצג מכיל דיפניל -אמין (DPA) ואת חומר הנפץ ניטרוגליצרין (NG)"**. בצינה כי **"הגרירים הינם אבק שריפה ללא עשן"** (ת/7).

בעדותה, נדרשה המומחית לחומרים שנמצאו בפחיות - ניטרוגליצרין ודיפנילאמין. לגבי הניטרוגליצרין העידה כי מדובר בחומר נפץ, היכול להתפוצץ; מדובר בגרירים שחורים שהם אבק שריפה ללא עשן, המרכיב בדרך כלל כדורים של רובה או אקדח, בתוך התרמילים. אשר לדיפנילאמין, הוא תוסף מייצב (עמ' 15 לפרוט', ש' 9-20; עמ' 16, ש' 20- עמ' 17, ש' 3; עמ' 19, ש' 14-32).

ב. מטעם התביעה העידו עדים נוספים; המומחה רס"ב רון שטמפפר ממדור מעבדות חבלה באגף השיטור והביטחון, השייך למטה הארצי (להלן: שטמפפר), שהגיש חוות דעת (ת/8), וכן מסמכים נוספים בדבר העברת חומר למעבדת חומר נפץ (ת/8 א ו-ת/8ב); שטמפפר ציין בחוות דעתו מיום 9/12/20 כי מבדיקת פרטי המוצגים 1(שרידי שתי פחיות משקה אנרגיה) ו-3 שרידי שתי שקיות פלסטיק) עולה כי **"הינם מטען חבלה פירוטכני מאולתר, החסר אמצעי יזימה"**; לאחר שבחן את הרכב מטען החבלה ואת המידע מהספרות אודות החומרים שהכיל- דיפניל אמין (DPA) ואת חומר הנפץ ניטרוגליצרין (NG)- חיווה דעתו כי בכוחו של מטען חבלה פירוטכני מאולתר מעין זה, **"להזיק לאדם בעת פעולתו/ התפוצצותו"** (ת/8, עמ' 3).

שטמפפר העיד כי מדובר בפריט מאולתר ולא בפריט תקני, ולכן **"רמת הנזק שהוא יודע לעשות נעה בטווח מנעד מאוד גדול. זה יכול להתחיל בצפצופים באוזניים, ומאירועים שכבר קרו יכול להסתיים גם בקטיעה של איברים עד אפילו כף יד"**; זאת, בהסבירו כי היה אירוע שבו נקטעה כף יד שלמה כתוצאה מפיצוץ של פריט דומה, אם כי אישר שבאותו מקרה היה אמצעי יזימה, ואילו בפריט שהובא לבדיקתו לא היה פתיל או אמצעי יזימה (עמ' 22 לפרוט', ש' 17 -עמ' 23, ש' 29).

לדבריו, החומר שהיה בתוך הפחיות **"הוא רגיש לניצוץ, לאש, גם ממקור חיצוני, לאו דווקא מפתיל או נפץ. מה שאומר שגם בצורה הזאת ניתן להפעיל אותו או ליזום אותו. מספיק שניקח מצית ונצית אותה לתוך הפחית או שנחמם את הפחית מספיק זמן, מה שנקרא "נבשל אותה". זה עדיין יכול להצית את אותו חומר נפץ"**; זאת, חרף החומר המייצב בפחית; רס"ב שטמפפר הסביר את התהליכים באריכות. (עמ' 24, ש' 15- עמ' 25, ש' 22).

משנשאל כיצד הוא מסביר את העובדה שהחבלן אשר הגיע למקום הכניס את המטען לכיסו, לא נתן תשובה; בהמשך חזר ואישר כי שככל שבמטען היה אמצעי יזימה או פתיל,

ניתן היה להפעילו ולאפשר לו להזיק על ידי הצתת הפתיל באמצעות מצית, או להצית ישירות את חומר הנפץ,

או לפעול על ידי אמצעי יזימה (עמ' 26 לפרוט' - עמ' 27, ש' 33; עמ' 28, ש' 18-22). בהמשך התייחס לכמות החומר, לכמות הגרגירים, והסביר את המנגנון של המטען, ופוטנציאל הנזק הגלום בתוך הפחיות (עמ' 28, ש' 24-29, עמ' 30; עמ' 30, ש' 10-24; עמ' 31, ש' 1-5; עמ' 33, ש' 1-9).

ג. רס"ר ניר גלעד, סייר בתחנת גליל מערבי (להלן: התחנה) **ורס"ל ג'מיל טריף**, ערכו דוח פעולה ת/4, בדבר האופן שבו נתפס המטען ברכבו של הנאשם, דוח מעצר ועיכוב (ת/4א), ובאמצעותם הוגש גם סרטון מצלמות גוף, בדבר האופן שבו נתפס המטען, לרבות החיפוש שנעשה ברכב (ת/5).

ד. רס"ב לירן צור, חבלן במשטרת ישראל (להלן גם: החבלן), ערך דוח פעולה ודוח לוואי למוצג - המטען, שאותו קיבל מהסיירים מחוץ לבניין התחנה (ת/6 ו-ת/6א).

בדו"ח הפעולה שערך, ציין החבלן כי צוות הסיור לקח את הנאשם ואת הפחית לתחנת המשטרה, וכי הוא בדק את רכבו של הנאשם. בסיום הבדיקה נסע לתחנת גליל מערבי, שם טיפל בחפץ שלקח איש הסיור מהרכב. **"מדובר בפחית שתיה עטופה בסרט דביק צר, בתוכה אבקה גרגרית אפורה הנראית כמו אבש"ר, קליעים ותרמיל של אקדח/רובה, אשר הוכנסה לשקית ניילון שקופה. לאחר הזמת חשד מהחפץ, רוקנתי את התכולה של הפחית לשקית אנטי סטטית אדומה ... השקית הוכנסה לבור ביטחון ובהמשך תעבור למעבדת חבלה צפון להמשך חקירה ... "** (ת/6).

החבלן לא ידע להסביר מדוע אחזו גלעד וטריף במטען למרות שהזהיר אותם מפניו, ואף נסעו עמו מזירת האירוע עד לתחנה, על אף שמדובר בחפץ מסוכן, והוא הנחה אותם להניח את המטען ולא לגעת בו (עמ' 81 לפרוט', ש' 21- עמ' 82, ש' 8). משנשאל החבלן אם הגיע למקום עם מגן פנים וגוף, אישר כי התמגן לחלוטין, והעיד כי פעל בהתאם לנהלים. משנדרש לדו"ח הפעולה שערך, שלפיו **"הזים חשד" מהמטען, ונשאל כיצד עשה זאת, סירב לענות בטענה כי מדובר בשיטות פעולה, וכי על הנהלים של החבלנים ושיטות הפעולה שלהם יש חיסיון** (עמ' 82, ש' 14-24).

בשלב זה הוברר כי המאשימה לא הוציאה תעודת חיסיון בנוגע לדרכי פעולה ושיטות הפעולה של החבלן.

4. משהובהר לב"כ המאשימה כי בהיעדר תעודת חיסיון על העד להשיב לשאלה, ביקש להתייעץ עם הממונים עליו ולדחות את הדיון.

הסנגור התנגד לבקשה להפסיק את עדותו של החבלן ולבחון את עניין החיסיון, בטענה כי היה על המאשימה לפנות בבקשה לקבלת תעודת חיסיון במעמד ההגשה של כתב האישום, או להגיש בקשה למתן ארכה לעשות כן. לטענתו, עמדה פרשת התביעה לקראת סיום, קו ההגנה של הנאשם היה ברור, נפרש במסגרת ישיבת ההקראה, המחלוקת מצומצמת וברורה, ובהיעדר תעודת חיסיון, שומה על החבלן להשיב לשאלה, שהיא השאלה האחרונה שתופנה לחבלן - הזמת חשד לגבי החפץ שנתפס מהנאשם.

5. בנסיבות העניין ראיתי לדחות את הדיון לשבוע ימים, תוך פירוט השיקולים הנדרשים בנדון דידן, לרבות עריכת איזון בין האינטרסים החשובים המנוגדים הקיימים בבסיס המחלוקת בין הצדדים, על מנת לאפשר לב"כ המאשימה לבחון את עמדת המאשימה. במקביל הומלץ לצדדים לבוא בדברים, על מנת לנסות לצמצם מחלוקות. (המלצה זו נשמטה מהפרוטוקול, אך עולה מדברי המאשימה בעמ' 85 לפרוט', בשורות 13-14).

6. בדיון שהתקיים ביום 27/4/21, ביקש ב"כ המאשימה שהות קצרה על מנת להוציא תעודת חיסיון, מבלי לנמק את הבקשה להוציאה לקראת תום פרשת התביעה. משכך, לפני משורת הדיון, ניתנה למאשימה, לבקשתה, ארכה להגיש בקשה בכתב בצירוף פסיקה מתאימה בדבר המועד המאוחר שבו ביקשה להגיש תעודת חיסיון. נקבע כי בקשה בכתב, מנומקת ונתמכת באסמכתאות תוגש עד יום 5/5/21, הגנה תוכל להשיב עד יום 14/5/21, והדיון בבקשה יתקיים ביום 18/5/21. למען הסר ספק הובהר למאשימה, כי בשלב זה - בהיעדר החלטה של בית משפט למתן ארכה למאשימה להוצאת תעודת חיסיון - אין המאשימה רשאית לפעול להוצאת תעודת חיסיון.

דא עקא שהמאשימה לא הגישה בקשה כלשהי, ללא כל הסבר או הצדק, ואף לא הגישה בקשה להארכת מועד להגשתה.

בדיון שהתקיים ביום 18/5/21 הוברר כי לא נעשה דבר בפרק הזמן שחלף, ולשאלת בית המשפט מדוע לא הוגשה בקשה במועד שנקבע, נתקבלה התנצלות המאשימה ללא כל נימוק למחדלה, ואי עמידה בוטה בהחלטתו של בית המשפט. ב"כ המאשימה טען כי אף אם בית המשפט יקבע שנפל פגם בהתנהלות המאשימה, ואפילו פגם חמור, יש לאפשר לה לטעון לגופו של עניין, תוך הפניה לאמור בבש"פ 1444/03 **נטשה נ' מדינת ישראל** (10/3/03), מפי כב' הש' גרוניס (כתוארו דאז; להלן: **עניין נטשה**)).

אף הפעם, נוכח כובד האינטרסים המנוגדים של הצדדים, לא ראיתי ליתן החלטה ללא דיון בבקשה ובנימוקי הצדדים. הפעם ניתנה להגנה זכות להגיש טיעוניה ראשונה והאחרונה, ולמאשימה להגיב לטיעונים אלה.

טיעוני הצדדים

טיעוני ההגנה

7.

ההגנה התנגדה למתן ארכה נוספת למאשימה להוצאת תעודת חיסיון, מהנימוקים כדלהלן:

א. בראשית טיעוניו ציין הסנגור כי סעיף 74(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: **החסד"פ**), קובע את העיתוי שבו יגולה לנאשם מלוא חומר

החקירה הנוגע לאישום כנגדו- הוא מועד הגשת כתב האישום נגדו. חובת גילוי זו מסויגת לאותו מועד, רק ביחס לחומר חקירה שאי גילויו מותר או שגילויו אסור לפי כל דין (סעיף 78 לחסד"פ), ובכלל זה, חומר חקירה שהוצא לגביו תעודת חיסיון מכוח סעיפים 44 ו/או 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א - 1971 (להלן: פקודת הראיות). משמע, במועד הגשת כתב האישום חובה להעמיד לעיון הנאשם את כל חומר החקירה הנוגע לעניינו, לבד מחומר חקירה שיש (ודוק: ולא שתהיה) ביחס אליו תעודת חיסיון חתומה.

עוד הפנה הסנגור לכך שפרשנות זו של החקיקה עוגנה בהלכה הפסוקה שהדגישה כי העיתוי הראוי להוצאתה, בשונה מהמצאתה, של התעודה, הוא עוד בטרם הוגש כתב האישום (לענין זה הפנה לע"פ 1152/91 **סיקסיק ואח' נ' מדינת ישראל**, פד מו(5) 8, מפי כב' הש' חשין, ולבש"פ 687/96 **גיל נ' מדינת ישראל**, פ"ד נג(3) 804, מפי כב' הש' מצא (להלן: עניין גיל)).

ב. כן התייחס לפרקטיקה שהתפתחה בפסיקה לפיה ניתנת לתביעה הכללית ארכה להמצאת תעודת חיסיון, אל מעבר למועד הגשת כתב האישום, בהדגישו את קביעת בית המשפט כי ההכרעה בסוגיה תיעשה תוך שמירת איזון בין זכותו של הנאשם לדיון הוגן לבין זכות החיסיון השמורה לציבור, ובשים לב לזכות העיון הרחבה העומדת לנאשם מרגע הגשת כתב האישום כאמור (לענין זה הפנה **לענין גיל הנ"ל**; וכן לדבריו של כב' הש' חשין בבש"פ 7554/00 **הירבאוי נ' מדינת ישראל** (25/10/10), (להלן: **עניין הירבאוי**)).

ג. לטענת הסנגור, בהפרת החובה להמציא תעודת חיסיון בעיתוי של הגשת כתב האישום, מופרת למעשה הוראת סעיף 74 לחסד"פ, כמו גם הנחייתו של בית המשפט העליון. בכך נפגעים, עוד קודם לעניינו הספציפי של הנאשם, אינטרסים כללים הנוגעים בציבור כולו, במעמדה של הרשות השופטת, ובתשתית החברתית המביאה לכיבוד חוק (ומופרות חובותיה של התביעה הכללית לקיומו של החוק בישראל עד כדי הכשרת הפשע והגברתו (לענין זה הפנה לדברי כב' הש' חשין בע"פ 559/77 **מאירי נ' מדינת ישראל**, פ"ד לב(2) 180, 182; וכן לע"א 371/78 **מוניות הדר לוד בע"מ נ' ביטון**, פ"ד לד(4) 232, מפי כב' הש' ברק (כתוארו דאז), ועוד כמפורט בטעונו הכתובים).

ד. פגיעה אחרת היא בזכות היסוד של הנאשם הספציפי. כך זכות היסוד שלו להליך ראוי, וכך ביתר שאת, כאשר עסקין בנאשם שהוא עצור, בזכות היסוד שלו לחירות. בנוסף לכך גורמת אי הגשת תעודת חיסיון בזמן להתארכות של ההליכים המשפטיים בעניינו של הנאשם, המגבירה את עינוי הדין שנגרם לו; כן נטען שאין לשלול את האפשרות כי דרגי התביעה הבכירים או השר הממונה, ימצאו לנכון כי אין הצדק לחיסוי חומר החקירה כולל את חלקו.

ה. עוד לטענת הסנגור, המקרה הנדון ממחיש את עוצמת הפגיעה בזכויותיו של הנאשם, אשר כתב האישום נגדו הוגש בחודש דצמבר 20', זאת לאחר שנחקר והגנתו נחשפה למן

הרגע הראשון. יתר על כן, בישיבת ההקראה הראשונה השיב הנאשם באופן ממצה לכתב האישום, מיקד את קו הגנתו, והתיק נקבע לשמיעת ראיות. דא עקא שלקראת סיום פרשת התביעה, ובמועד שבו היה הנאשם אמור

להעיד ולסיים את פרשת ההגנה, טענה המאשימה כי קיים צורך בתעודת חיסיון כדי לאפשר לעד מטעמה להימנע מלהשיב לשאלות הסנגור. על אף שבזמן הרלוונטי לחקירה לא הייתה תעודת חיסיון, והיה על העד לתת תשובה לשאלה שהופנתה אליו, עיכב בית המשפט למאשימה את מתן התשובה, "כדי שהמאשימה תקבל גיבוי בצורת תעודת חיסיון".

ו. לטענת הסנגור, החלטת בית המשפט משמעה למעשה הארכת המועד להגשת תעודת חיסיון עד ליום 27/4/21. דא עקא שהמאשימה לא ניצלה את הארכה שניתנה לה, ועל אף האמור שב בית המשפט ונתן למאשימה עוד הזדמנות עד ליום 18/5/21. גם אז המאשימה לא הגישה בקשה להארכת מועד כנדרש. לעניין זה הפנה לדבריו של כב' הש' לוי ברע"א 83/01 **טובה וייס נ' יוסף מרדכי** פ"ד נה(3), 730, שלפיהם המערכת השיפוטית לא תוכל לשאת משיכת הליכים שיפוטיים ללא סוף תוך ניצול לרעה של סדרי הדין ובזבוז של משאביה. "...תהליך עשיית הצדק איננו שייך רק למתדיין בודד במנותק מהאינטרסים של יריביו וזכות הגישה לבית המשפט אינה כוללת בחובה את הכוח לפגוע מעבר למידה הראויה באינטרסים לגיטימיים של בעל הדין שכנגד".

ז. הסנגור טען כי בית המשפט הפעיל את שיקול דעתו וקצב מועד להוצאת תעודת חיסיון, ומשחלף המועד האמור, מוסמך בית המשפט לחייב את עד התביעה לענות על השאלה שהופנתה אליו, ובידי המאשימה אפשרות הבחירה בין מתן תשובה על ידי העד מטעמה, לבין חזרתה מהאישום. בנסיבות בהן הנאשם עצור באזוק אלקטרוני תקופה של קרוב לחצי שנה, מצדיקה התנהלות המדינה, כדברי כבוד השופט חשין בעניין "... זיכוי הנאשם או שחרורו".

הסנגור מנה את מכלול הטעמים במקרה הנדון, ובכללם העיתוי שבהעלאת טענת המאשימה, כחצי שנה לאחר הגשת כתב האישום; העיכוב בניהול התיק ועינוי הדין של הנאשם; המועד הבלתי ידוע להוצאת תעודת החיסיון (וייתכן שתעודה כזו לא תוצא); מהות המעשה וחומרתו - החזקת אבקת שריפה בתוך פחית שתייה, כאשר מעדות המומחים לא ניתן לקבוע כי מדובר בנשק שבכוחו להמית או לגרום נזק חמור, אלא לכל היותר מדובר בתחמושת, לשיטתו, שהיא עבירת עוון; כן הוסיף את העובדה שאפילו השוטרים ראו בחפץ כלא מסוכן, וגרסת הנאשם כי כלל לא ידע על קיומו של החפץ ברכבו; כל אלה מובילים, לטענתו, למסקנה כי לא ניתן ולא ראוי לעכב את ההליך יותר.

ח. נוכח כל האמור לעיל, עתר הסנגור כי בית המשפט יקבע ישיבת המשך לחקירת עד התביעה האחרון וכן לשמיעת פרשת ההגנה, והיה והמדינה לא תסכים כי החבלן ישיב על השאלה שהופנתה אליו, יורה בית המשפט על זיכוי הנאשם.

8. תגובת המאשימה

בתגובתו לטיעוני ההגנה, עתר ב"כ המאשימה לאפשר לו לטעון לגופו של עניין בנושא קבלת ארכה להוצאת תעודת החיסיון ולאחריה לפעול מול גורמי המשטרה על מנת לקדם את הטיפול בהוצאתה.

א. לטענת ב"כ המאשימה, כתב האישום הוגש על ידי פרקליט אחר, שעזב תפקידו לאחר מכן, והטיפול בתיק הועבר אליו; הוא עמד על כך שהצורך בהוצאתה של תעודת החיסיון התעורר לראשונה בישיבה שהתקיימה ביום 20/4/21, במהלך עדותו של החבלן אודות דו"ח הפעולה שביצע בעבודתו, אז סירב להשיב לשאלה של הסנגור באמרו כי תשובתו מתייחסת לשיטות פעולה שמחייבות חיסיון, ומשכך הוא מנוע מלהשיב לשאלה; משהופסקה העדות לבקשת ב"כ המאשימה והאחרון בירר עם הממונות עליו את הסוגיות שהתעוררו, נתגבשה בקרב המאשימה המסקנה כי במקרה זה נדרשת הוצאתה של תעודת חיסיון לגבי שיטות ואמצעים של פעילות יחידת החבלן.

ב. לטענתו של ב"כ המאשימה, אין מדובר בראיות נוספות או בעובדות נוספות שנוספו לתיק בשלב זה, אלא שתעודת החיסיון היא על דרכי פעולה הקשורים לעבודת יחידת החבלה בנוגע למטען נשוא כתב האישום, אשר לגביו הוגשו חוות דעת, כאמור לעיל. הסוגיה דנא עלתה בשלב מאוחר ובמפתיע במהלך עדותו של החבלן, כאשר שני עדים אחרים, החבלן רון שטמפפר ממעבדת החבלה וד"ר בליצקי רוזין ממעבדת חומרי נפץ העידו בנושא גם הם קודם לכן.

ג. לאחר שבית המשפט נעתר לבקשת המאשימה והדין נדחה ליום 27/4/21, פעלה המאשימה בלב פתוח ובנפש חפצה לצמצם מחלוקות עם ההגנה, ומשלא עלה בידי הצדדים לסיים את התיק על דרך של הסדר, ביקש ב"כ המאשימה שהות על מנת לפעול להוצאת תעודת חיסיון.

ד. לטענתו של ב"כ המאשימה, בשל תקלה אישית שלו ונסיבות מערכתיות, המאשימה השתתתה בהגשת תגובתה בכתב, בניגוד לנדרש ממנה, הוא הביע התנצלותו הכנה על כך, וציין כי הדברים הובאו לידיעת הממונות עליו. עמדת בית המשפט ושבת הביקורת התקבלו במלואם בדבר הפגיעה ומראית הדברים, כאשר הדברים עלולים להתפרש כזלזול בהחלטות בית המשפט לענייני מועדים וזמנו היקר.

ה. לגופו של עניין נטען, כי טענות ההגנה נסובות סביב הפגיעה בזכויות הנאשם והשיהוי שנגרם, כאשר ההגנה ממקדת את ציר הזמן אל מועד הגשת כתב האישום ולא אל המועד בו התגלה הצורך בהוצאת תעודת חיסיון; פרק זמן ממועד הגילוי הינו קצר באופן משמעותי וכך גם השיהוי שנגרם; לעניין זה הפנה ב"כ המאשימה לע"פ (י-ם) 7663/03 **גל עזרא עוזי נ' מדינת ישראל** (20/10/04), מפי כב' הש' רביד (להלן: **עניין עזרא**), שם נדחתה טענה כי נפגעה הגנתו של נאשם ונגרם לו עיוות דין, משהוציאה התביעה תעודת חיסיון כשנה וחצי לאחר מועד הגשת כתב האישום ולאחר שכבר נסתיימה פרשת התביעה.

ו. לסיכום טען ב"כ המאשימה כי באיזון שנוצר בין האינטרס הציבורי ושמירה על דרכי עבודת החבלן, שדומה כי אין צורך להרחיב בחשיבות הדבר ובמיוחד בעת האחרונה, ביחס לפגיעה המתוארת על ידי ההגנה, התוצאה הנכונה והמאוזנת תהיה מתן האפשרות המלאה להשלמת הטיעון על אף השיהוי והמחדל בהתנהלותה. לפיכך עתרה, כאמור, המאשימה לאפשר לה להגיב לגופו של עניין, בצינה כי טיעוניה בהקשר זה ערוכים ומוכנים להגשה.

בהעדר התנגדות מטעם ההגנה לבקשת המאשימה בתגובתה, ניתנה למאשימה אפשרות להגיב לגופו של עניין בנושא קבלת תעודת החיסיון עד ליום 17/6/21.

9.

בתגובתו מיום 17/6/21 חזר ב"כ המאשימה על עיקר טיעוניו כמצוין לעיל, ואין צורך לחזור על הדברים במלואם. הוא חזר והדגיש כי אין המדובר בענייננו בראיות שנוספו לתיק בשלב זה, אלא בתעודת חיסיון הנדרשת על דרכי פעולה בעבודה של יחידת החבלה, לרבות בנוגע למטען נשוא כתב האישום, שלגביו הוגשו חוות דעת בתיק. עוד טען כי תעודת החיסיון נדרשת לשם הגנה על אינטרס ציבורי חשוב שלא יהא בו כדי לפגוע בהגנת הנאשם.

לטענתו, יריעת המחלוקת כפי שבאה לידי ביטוי בתשובה לאישום וכך גם בשאלות ההגנה לעדי התביעה, נוגעת לחוקיות החיפוש ברכבו של הנאשם, וכך גם לגבי מהותו של החפץ שנתפס, קרי האם מדובר בתחמושת גרידא או בנשק כהגדרתו לפי חוק העונשין. לפיכך, בנסיבות העניין אין כל מניעה להוצאת תעודת חיסיון בשלב זה של ההליך. לעניין זה הפנה ב"כ המאשימה לקביעת בית המשפט העליון בש"פ 6453/10 **עמר נ' מדינת ישראל** (12/9/10), מפי כב' הש' פוגלמן (להלן: עניין עמר), וכן לעניין גיל דלעיל; כן טען כי בית המשפט נעתר גם לבקשות לתיקון תעודות חיסיון והרחבתן גם באמצע ההליך, ככל שהתברר שהדברים נעשו בתום לב, והחיסיון אינו פוגע בהגנת הנאשם (לעניין זה חזר והפנה לעניין נטשה הנ"ל, וכן לעניין עזרא הנ"ל, שם הוצאה כזכור תעודת חיסיון כשנה וחצי לאחר הגשת כתב האישום ולאחר שהסתיימה פרשת התביעה).

מהנימוקים הנ"ל, ומאחר שרק בשלב זה נודע למאשימה הצורך בדבר הוצאת תעודות החיסיון, חזר ב"כ המאשימה ועתר ליתן ארכה להוצאת תעודת החיסיון.

דין

10. אקדים ואומר כי לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים, אני רואה לקבל את בקשת המאשימה - לא בלי התלבטות - ולהאריך את המועד להוצאת תעודת חיסיון, כמבוקש על ידה.

11. המסגרת הנורמטיבית

כידוע, עם הגשת כתב אישום קמה לנאשם זכות "לעין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו" (סעיף 74(א) לחסד"פ). חובת הגילוי אינה תופשת לגבי "חומר שאי-גילוי מותר או שגילוי אסור לפי כל דין", כמובנו בסעיף 78 לחסד"פ. ואולם, כפי שנקבע לא אחת בפסיקתנו, נוכח זכות העיון הרחבה העומדת לנאשם מעת שהוגש נגדו כתב אישום, מוטל

על התביעה להצטייד בתעודת חיסיון קודם שהיא מגישה את כתב האישום (ראו עניין עמר הנ"ל, מפי כב' הש' פוגלמן, וכן עניין גיל הנ"ל מפי כב' הש' מצא). יפים לעניין זה דבריו של כב' הש' חשין **בעניין**

הירבאוי הנ"ל:

"אמרנו לא אחת ולא שתיים כי תעודת חיסיון מן הדין שתמצא את מקומה בתיק המשטרה עם הגשתו של כתב-אישום לבית המשפט, ולמצער, מיד בסמוך לאחר מכן. והנה, נמצאנו כי כתב-האישום הוגש לבית המשפט ביום 3 באוקטובר, והנה היום מצויים אנו ביום 25 באוקטובר - ותעודה אין. אמרתי במקום אחד ואחזור על כך שוב: אפשר ויש צורך בזיכוי של נאשם מאשמה או בשחרורו של עצור ממעצר, עד שהאחראים ידעו מה אחריות המוטלת עליהם; והדר יבוא על הארץ".

יחד עם זאת, הפסיקה קבעה לא אחת כי העובדה כי תעודת חיסיון לא הוצאה לפני שהוגש כתב האישום או בסמוך לאחר מכן, אינה פוגעת בתוקפה ביחס לחומר החקירה אלא אם נפגעת הגנתו של הנאשם. **נפסק לא אחת כי בית המשפט יכריע בעניין זה תוך שמירת איזון בין זכותו של הנאשם לדין הוגן לבית זכון החיסיון השמורה לציבור.** ראו לעניין זה דבריו של כב' הש' מצא **בעניין גיל** הנ"ל, כדלהלן:

"שאלה לא פשוטה היא, אם בטרם השיגה את תעודת החיסיון, הייתה התביעה רשאית לדחות את בקשת הסנגור לעיון בחומר, בנימוק שעומדת להינתן לגביו תעודת חיסיון. לכאורה התשובה לשאלה זו היא בשלילה (השוו ע"פ 1335/91 פאדה נ' מדינת ישראל [8], בעמ' 129). אך אילו ביקש העורר צו עיון בחומר החקירה, בטרם הוצאה תעודת החיסיון, לא מן הנמנע, לדעתי, כי בנסיבות העניין נוטה היה בית המשפט לקצוב לתביעה ארכה מסוימת להשגת התעודה. אך שאלה זו אינה מצריכה הכרעה בפרשתנו ואוכל להניחה לעת מצוא".

ראו גם דבריו של כב' הש' קדמי **בעניין גיל** הנ"ל, כדלהלן:

"לא הוצאה תעודת חיסיון לפני הגשת כתב האישום ובית המשפט מתבקש לעכב את העיון בחומר חקירה בטענה כי עומדים להגיש כזאת, שמור לבית המשפט שיקול דעת אם להיענות לבקשת העיכוב. הדעת נותנת, שבית המשפט יכריע בעניין זה תוך שמירת איזון בין זכותו של הנאשם לדין הוגן לבית זכון החיסיון השמורה לציבור".

הסוגיה של הארכת מועד להוצאת תעודת חיסיון נדונה בהרחבה בבש"פ 6453/10 **עמר הנ"ל**, מפי כב' הש' פוגלמן ואני רואה להביא דברים בשם אומרם:

"גם הגשת כתב האישום אינה מבטיחה הוצאה מידית של תעודת החיסיון. אכן, ברי כי תעודת חיסיון "מצריכה עבודה ואינה יכולה להיעשות "מהיום למחר" (בש"פ 6674/09 אבו צאלח נ' מדינת ישראל 1.10.09), כך בפרט נוכח היקפו של חומר הראיות במקרה נתון, כמו גם העומס המוטל על גורמי האכיפה. על המדינה מוטל אמנם לקיים את חובתה זו בתוך פרק זמן סביר, אך גם פרק זמן זה עשוי להימשך לעיתים זמן לא מבוטל. כפי שכבר צוין בעבר, נראה כי יש מקום להסדרה סטטוטורית מפורשת בחקיקה ראשית, כך שיינתן עיגון חקיקתי ברור להסדר שיענה על הקשיים המעשיים (ראו בהקשר זה גם

את הערת השופט א' רובינשטיין בבש"פ 8896/06 בוסקילה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 15.11.06). בשלב זה, מכל מקום, אין לנו אלא לפסוק לפי הדין הפוזיטיבי שלפנינו.

מה אפוא הוא הפתרון למצב הדברים שעליו הצביעו הצדדים?

8. סוגיה דומה הגיעה בעבר לפתחו של בית משפט זה בפרשת גיל. באותו מקרה, הוצאה תעודת חיסיון לאחר הגשת כתב האישום לגבי חומר שבמועד ההגשה, לא הועמד לרשות הסנגוריה. נטען, כי תעודת חיסיון שהוצאה לאחר הגשת כתב האישום הינה חסרת תוקף ביחס לחומר חקירה שבמועד הגשת כתב האישום כבר היה מצוי בידי התביעה. בית המשפט דחה טענה זו וקבע כי -

"האיחור בהוצאת התעודה, כשלעצמו, אינו גוזר את דינו של החיסיון לבטלות (...). על מה ולמה יורה בית המשפט להתעלם מן החיסיון גם אם נוכח לדעת, שהאיחור בהוצאת התעודה לא הפר את האיזון בין העניין הציבורי שהחיסיון נועד להגן עליו לבין צורכי הגנתו של הנאשם (...). ההכרעה בשאלה, אם איחור בהוצאתה של תעודת חיסיון צריך להשפיע על קיומו בעינו של החיסיון, חייבת להתבסס על בחינת נסיבותיו של המקרה הנתון" (סעיף 12).

בשונה מן העובדות בפרשת גיל, בעניינינו, טרם הוצאה תעודת החיסיון. כפי שנפסק באותו מקרה (מפי השופט י' קדמי) - "לא הוצאה תעודת חיסיון לפני הגשת כתב האישום ובית המשפט מתבקש לעכב את העיון בחומר החקירה בטענה כי עומדים להגיש כזאת, שמור לבית המשפט שיקול דעת אם להיענות לבקשת העיכוב. הדעת נותנת, שבית המשפט יכריע בעניין זה תוך שמירת איזון בין זכותו של הנאשם לדין הוגן לבין זכות החיסיון השמורה לציבור" (שם, בעמ' 816; ראו גם דברי השופט א' מצא בסעיף 13 לחוות דעתו).

עולה מן המקובץ כי משלא כללה התביעה פרטי חקירה מסוימים בגדר החומר שהוגש לסנגוריה עם הגשת כתב האישום, היה עליה להוציא תעודת חיסיון לגבי חומר זה, או למצער להגיש בקשה להארכת מועד להוצאת תעודת החיסיון. ואולם, כפי שנקבע בעניין גיל, הימנעותה של המדינה מלהגיש בקשה כאמור, אינה פוגמת בהכרח בתוקפה של תעודת החיסיון לכשתוצא ואינה מחייבת אותה לאפשר לסנגוריה לעיין לאלתר בחומר הנוגע לאותה תעודה. על בית המשפט להפעיל שיקול דעתו, ולבחון האם הנזק מאי גילוי החומר להגנתו של הנאשם עולה על התועלת ממתן פרק זמן נוסף לתביעה להוצאת התעודה.

9. במסגרת שיקול הדעת, יינתן משקל, בין היתר, לפרק הזמן שחלף מאז הגשת כתב האישום, להיקפו של חומר הראיות ומהותו, וכן לקושי האובייקטיבי שבו דובר, לגבש תעודת חיסיון בטרם או מיד לאחר הגשת כתב האישום. לצד זה תינתן הדעת, לזכותו של הנאשם, שטרם

הורשע, לחירות, ככל שזה מוחזק במעצר, וכן לנסיבות הקונקרטיות הרלוונטיות למקרה. אין יסוד אפוא לקבוע שעצם הוצאת התעודה שלא במועד הגשת כתב האישום מחייבת בהכרח גילוי של החומר נושא הבקשה לחיסיון לאלתר." (ההדגשות אינן המקור-ד.ס.)

כן ראו דבריו של כב' הש' רביד בעניין עזרא הנ"ל, כדלהלן:

"יחד עם זאת, העובדה שתעודת החיסיון במקרה שלפנינו לא הוצאה לפני שהוגש כתב האישום או בסמוך לאחר מכן, אלא כעבור שנה וחצי, אינה פוגעת בתוקפה ביחס לחומר חקירה שבמועד הגשת כתב האישום היה בידי התביעה, זולת אם נפגעה הגנת הנאשם. במקרה כזה, יערוך בית המשפט איזון בין זכותו של הנאשם להגנה לבין אינטרס הציבור, ויכריע בהתחשב בנסיבות המקרה..."

ועוד, בבש"פ 2883/15 מדינת ישראל נ' קזאז (7/5/15), אשר קיבל בקשת המדינה לארכת מעצרו של נאשם בגין עבירת רכוש מעבר לתשעה חודשים, נקבע מפי כב' הש' ברק-ארז: "באשר להימשכות ההליכים בשל תעודת החיסיון, אכן מוטב היה לו המדינה הייתה דואגת להוצאתה במועד המתאים לכך, ונפקותו של העיכוב עשויה להיבחן במסגרת ההליך העיקרי (וראו: ע"פ 6095/08 סלומון נ' מדינת ישראל, פסקה 14" (29.12.2008)..."

מן הכלל אל הפרט

12. אקדים ואומר כי המאשימה חדלה בהתנהלותה לכל אורך הדרך.

בידי המאשימה היה דוח פעולה של החבלן, שתוכנו מפורט לעיל, לרבות אמרתו "לאחר הזמת חשד מהחפץ, רוקנתי את התכולה של הפחית לשקית... [ש]הוכנסה לבור ביטחון..." (ת/6).

עוד היו בידי המאשימה חוות דעת מומחה של ד"ר בליצקי רוזין, שלפיה הגרגרים שהיו במיכל הם מרכיבים של אבק שריפה (ת/7), ושל שטמפפר (ת/8), שלפיה "מבדיקת פרטי מוצגים מספר 1 ו-3 לעיל - 1. שרידי שתי פחיות משקה אנרגיה ... 3. שרידי שתי שקיות פלסטיק" - עולה כי הינם מטען חבלה פירוטכני מאולתר, החסר אמצעי יזימה". בהמשך ציין כי "בכוחו של מטען חבלה פירוטכני מאולתר מעין זה המפורט לעיל, להזיק לאדם בעת פעולתו/ התפוצצותו". כזכור, רון שטמפפר העיד כי החומר שהיה בתוך הפחית רגיש לניצוץ ולאש גם ממקור חיצוני ולא דווקא מאמצעי יזימה כגון פתיל או נפץ; "מספיק שניקה מצית ונצית אותה לתוך הפחית או שנחמם את הפחית מספיק זמן, מה שנקרא "נבשל אותה". זה עדיין יכול להצית את אותו חומר נפץ".

מטבע הדברים, משכתב החבלן "לאחר הזמת חשד מהחפץ", ניתן היה לצפות כי ההגנה תברר משמעותו של משפט זה לפרטיו, כפי שנעשה על ידי הסנגור המלומד ששאל את החבלן איך הזים את החשד. החבלן עצמו ציין כי מדובר בשיטות פעולה, בנהלים של חבלנים ועל נהלי עבודה, ולכן ביקש שלא להשיב לשאלת הסנגור, וב"כ המאשימה טען כי אין מדובר דווקא "לגבי חומר שמצוי בתיק, אלא לגבי נהלים של חבלנים או של פעולות של ביטחון פנים שחבלנים עושים בהם שימוש" (עמ' 82, ש' 15-28).

משכך, היה על המאשימה להוציא תעודת חיסיון עם הגשת כתב האישום או להגיש בקשה לארכה להוצאתה, כמקובל במקומותינו.

13. הסנגור הדגיש כי מלכתחילה עמדה יריעת המחלוקת רק על שאלת מהותו והגדרתו של החפץ שנמצא ברכבו של הנאשם כמטען או כנשק, ועל מסוכנותו, וממילא בסכנה הנובעת ממנו. זאת מעבר לטענה בדבר חיפוש בלתי חוקי ברכבו של הנאשם.

המאשימה ביקשה מבית המשפט להתעלם ממחדלה, ולתת לה ארכה להוציא תעודת חיסיון, כשהיא מדגישה את האינטרס הציבורי ושמירה על דרכי עבודתו של החבלן, שאין צורך להרחיב בחשיבותם במיוחד לעת הזו, תוך הפנייה למקרים אחרים שבהם התאפשרה הוצאתן של תעודות חיסיון באיחור, ובתי המשפט הכירו בחלותן רטרואקטיבית.

הסנגור מצדו טען כי העיתוי של העלאת הטענה, כחצי שנה לאחר הגשת כתב האישום, העיכוב שיחול בניהול התיק ככל שבית המשפט ייעתר לבקשה למתן ארכה, עיניו הדין של הנאשם נוכח המועד הבלתי ידוע להוצאתה של תעודת חיסיון, אם בכלל, פוגעים בזכויות הנאשם.

הוא אף הפנה למהות המעשה ולחומרתו, כאשר מדובר באבק שריפה שהוחזק בתוך פחית שתייה, ואפילו מומחי התביעה לא קבעו בחוות דעתם כי מדובר בנשק שבכוחו להמית או לגרום נזק חמור, אלא לשיטתו מדובר בכל היותר מדובר בתחמושת, אשר אפילו השוטרים לא ראו בה חפץ מסוכן.

14. על אף טיעוניו המשכנעים של הסנגור המלומד, סבורתני כי ראוי להאריך את המועד להוצאתה של תעודת חיסיון בענייננו.

ראשית יאמר כי אין במחדלה של המאשימה להוציא תעודת חיסיון בעת הגשת כתב האישום כדי להפר את הוראתו של סעיף 74(א) לחסד"פ, מפני שחומר החקירה בתיק נמסר במלואו לעיונה של ההגנה. לכל היותר, משמדובר בנהלי עבודה של חבלנים, עסקינן בהוראתו של סעיף 108 לחסד"פ, אשר אינם מצויים בתיק עצמו אך מוחזקים בידי המשטרה.

עם זאת, דווקא מכיוון שעל פי כתב האישום "המטען היה ללא אמצעי יזימה...", היה מקום לברר מה המשמעות של **להזים חשד מהחפץ**, בשלב הכנת כתב האישום. משדובר בפעולה מקצועית שביצע חבלן כדי "להזים חשד" מחפץ שנחשד כמטען, דהיינו כנשק, והדברים עלו בכתב בדוח הפעולה של החבלן, הרי שהיה על המאשימה לשקול הוצאתה של תעודת חיסיון על דרכי הפעולה של החבלן, כפי שביקשה לעשות בשלב המאוחר לקראת סוף פרשת התביעה, והדברים אינם ניתנים לפרשנות אחרת. ואם לא בשלב הכנת התיק והגשת כתב האישום, היה עליה לעשות כך לכל המאוחר מהרגע שההגנה הציבה את יריעת המחלוקת.

15. נשאלת השאלה האם - בהיעדר טענה בדבר טענה בדבר קושי בשרשרת מוצג, או בהיעדר טענה כי יש בהתנהלות של אנשי משטרה בקשר לנשק הנטען כדי להשפיע על המסוכנות הנובעת מאותו חפץ - מדובר בסוגיה רלוונטית לעניין המשפט הנדון דידן; שהרי לא יעלה בדעתו של איש לטעון כי עצם העובדה שאיש משטרה מסתובב עם תת מקלע טעון ולא נצור שאותו תפס מידי חשוד, מלמדת על היעדר סיכון הנובע מאותו נשק, וכך גם לגבי רימון, וכיוצא בזה. יתר על כן, עדי התביעה עצמם לא מצאו אמצעי יזימה בחפץ, והמאשימה אף ציינה זאת מפורשות בכתב האישום. על אף האמור, סבורתני כי אין חקר לתבונתו של סנגור מוכשר, ושעה שמדובר במטען מאולתר, ייתכן כי הסוגיות הנדונות עשויות להשפיע ולו גם לגבי מידת המסוכנות.

16. כך או כך, השאלה העיקרית העומדת לפניי היא האיוון בין האינטרס הציבורי לזכויותיו של הנאשם להליך הוגן, לרבות הפקת תועלת ממחדלה של המאשימה, וכן התארכותו של ההליך אם תתקבל בקשתה של המאשימה להארכת מועד להוצאתה של תעודת חיסיון. זאת, משחדלה המאשימה להגיש את נימוקיה לבקשתה להארכת מועד להוצאת תעודת חיסיון בשלב שבו התעורר הצורך לכך (20/4/21); זאת ללא כל הסבר או הצדק למחדלה, למעט התנצלות כללית.

יחד עם זאת, כבר היו דברים מעולם, ובתי המשפט אישרו הוצאת תעודת חיסיון גם לאחר שנה וחצי וכאשר הסתיימה פרשת התביעה, ואיפשרו תיקון והרחבה של תעודות חיסיון בשלב מתקדם של ההליך (ראו עניין נטשה, עניין הירבאוי, עניין עזרא ועוד).

17. בנסיבות העניין, על אף חוסר הנחת הרב מהעיכוּב המיותר, נראה כי האינטרס הציבורי לחסות את דרכי הפעולה של החבלנים כאמור בנהליהם, שעה שהם עוסקים במטענים תעשייתיים או מאולתרים, הוא אינטרס בעל חשיבות רבה; מדובר בעניין הנמצא בלב ביטחונו של הציבור הישראלי על כל חלקיו, כל הזמן, ולא בפרט זה או אחר העלולים להינזק.

במקרה הנדון סבורתני כי לאחר איזון השיקולים הנדרשים בענייננו, הכף נוטה לטובת האינטרס הציבורי, והוא גובר על הפגיעה בזכויותיו של הנאשם; זאת, נוכח חומרת העבירה המיוחסת לנאשם והמסוכנות הרבה הנשקפת לציבור מביצועה - ככל שיוּרשע בביצועה - ואין צורך להכביר מילים על הנזק העשוי להיגרם מזריקת מטען חבלה אל עבר אנשים, רכבים, בתים וכל כיוצא בזה. הדברים נכונים ביתר שאת נוכח גל האלימות שפשה במקומותינו, לרבות נגע ההחזקה, ההובלה והשימוש בנשק בלתי חוקי בחברה הישראלית, ובין השאר השלכת מטענים וסיכון שלומם ובטיחותו של הציבור.

יתר על כן, כתב האישום הוגש בדצמבר 20', וסוגית החיסיון עלתה כבר בדיון שהתקיים ביום 20/4/21, דהיינו, ארבעה חודשים לאחר הגשת כתב האישום. משכך, לא נגרם לנאשם - שאינו עצור מאחורי סורג ובריאח אלא באיזוק אלקטרוני - עינוי דין של ממש. מכל מקום, יתכן כי כתוצאה מהדחייה הצפויה, יש לשקול החלטה זו פעם נוספת.

18. נוכח האמור לעיל, אני מאריכה את המועד להוצאת תעודת חיסיון למשך 60 יום מהיום.

19. המזכירות תעביר עותק מהחלטה זו לב"כ הצדדים, והתיק נקבע להמשך דיון ללא עדים ליום 29/6/21 בשעה 9:00.

ניתנה היום, י"ד תמוז תשפ"א, 24 יוני 2021.